

Proves d'Accés per a Majors de 25 i 45 anys

Convocatòria:
2021

Assignatura: FILOSOFIA

I) CARACTERÍSTIQUES DE LA PROVA

La prova de l'examen es realitzarà a partir de les lectures dels cinc textos bàsics de lectura que arreplega el programa oficial. A l'alumnat se li ofereixen **dues** opcions (A i B); ha de triar-ne **una** i desenvolupar-la. Cada opció es refereix a un dels cinc temes bàsics.

La prova en cada opció és idèntica, ja que consta de dues parts: *comentari de text* i *qüestionari*.

Comentari de text. Té un valor màxim de **6 punts**, repartits d'acord amb els criteris següents:

- Resum i anàlisi de text en relació amb el conjunt de l'obra (1).
- Contextualització del text (1).
- Tema del text (3).
- Valoració crítica, projecció de les qüestions plantejades per l'autor i la seua pertinència en l'actualitat, antecedents i influències... (1).

L'estudiantat ha de contestar de forma completa la part del comentari de text (6 punts).

Qüestionari: Té un valor màxim de **4 punts**. Consta de dos blocs. El primer bloc conté dues preguntes relatives a termes filosòfics de l'obra estudiada que no estan presents en el fragment. El segon bloc conté dues preguntes relatives a termes filosòfics presents en el text comentat. **L'estudiantat ha de contestar 2 de les 4 preguntes del qüestionari (4 punts).**

II) EXAMEN

Opció A

«Capítol VII. La veritat racional no contraria a la veritat de la fe cristiana.

Encara que la citada veritat de la fe cristiana excedeixi la capacitat de la raó humana, no per això les veritats racionals són contràries a les veritats de fe. Allò naturalment innat en la raó és tan vertader, que no hi ha possibilitat de pensar en la seva falsedat. I menys encara és lícit creure fals el que posseïm per la fe, ja que ha estat confirmat tan evidentment per Déu. Doncs, com solament la falsedat és contrària a la veritat, com clarament proven les seves mateixes definicions, no hi ha possibilitat que els principis racionals siguin contraris a la veritat de la fe.

Allò que el mestre infon en l'ànima del deixeble és la ciència del doctor, tret que ensenyi amb engany el que no és lícit afirmar de Déu. El coneixement natural dels primers principis ha estat infós per Déu en nosaltres, ja que Ell és autor de la nostra naturalesa. La Saviesa divina conté, per tant, aquests primers principis. Doncs tot el que estigui contra ells està també contra la saviesa divina. Això no és possible de Déu. En conseqüència, les veritats que posseïm per revelació divina no poden ser contràries al coneixement natural.

El nostre enteniment no pot aconseguir el coneixement de la veritat quan està subjecte per raons contràries. Si Déu infongués els coneixements contraris, el nostre enteniment es trobaria impedit per a la captació de la veritat. Això no és possible en Déu. Romanent intacta la naturalesa, no pot ser canviat allò natural; i és impossible que hi hagi alhora en un mateix subjecte opinions contràries d'una mateixa cosa. Déu no infon, per tant, en l'home una certesa o fe contrària al coneixement natural.

Per això diu l'Apòstol: «Prop de tu està la paraula, en la teva boca, en el teu cor, això és, la paraula de la fe que prediquem». Però perquè està sobre la raó és tinguda per molts com a contrària. I això no és possible.

També l'autoritat de Sant Agustí està d'acord amb el que s'ha dit: «Allò que la veritat descobreix, de cap manera pot ser contrari als llibres del Vell i del Nou Testament».

De tot això es dedueix clarament que qualssevol arguments que s'esgrimeixin contra els documents de la fe no poden rectament procedir dels primers principis innats, coneguts per si mateixos. No tenen força demostrativa, sinó que són raons probables o sofisticades. I això només dóna lloc a desfer-los».

Álvarez, A. (1998). *La Suma contra los gentiles de Tomás de Aquino*
Madrid: Alianza, pp. 59-60

Comentari de text. Responga a les següents qüestions:

- (1) Resumisca i analitze el contingut del text relacionant-ho amb el conjunt del contingut de l'obra estudiada (1 punt).
- (2) Vincule l'obra amb el seu context històric i filosòfic (1 punt).
- (3) Quin és el tema del text? Quina tesi defensa l'autor? Expose els arguments i assenyale els problemes que es plantegen (3 punts).
- (4) Oferisca una valoració crítica, tenint en compte el tractament que la tradició ha fet del tema i la projecció actual del mateix (1 punt).

Qüestionari. Responga només a 2 de les següents qüestions:

Bloc 1. Termes fora del text:

1.1 Què significa “el Summe Bé” en la filosofia de Tomàs d'Aquino? (2 punts).

1.2 Què són “les cinc vies” en la filosofia de Tomàs d'Aquino? (2 punts).

Bloc 2. Termes del text:

2.1 Què significa en el text “veritats racionals”? (2 punts).

2.2 Què significa en el text “primers principis innats”? (2 punts).

Opció B

«Doncs bé, antiguitat i modernitat coincideixen a intentar, sota el nom de filosofia, el coneixement de l'Univers o tot el que hi ha. Però quan fan el primer pas, quan busquen la primera veritat sobre l'Univers, comencen ja a discrepar. Perquè l'antic parteix, per descomptat, a la recerca d'una realitat primera, entenent per primera la més important en l'estructura de l'Univers. Si és teista dirà que la realitat més important que explica les altres és Déu; si és materialista dirà que la matèria; si és panteista dirà que una entitat indiferent, matèria i Déu alhora —*natura sive Deus*. Però el modern aturarà tota aquesta perquisició i disputa dient: és possible que, en efecte, siga aquesta o l'altra realitat la més important en l'Univers, però després que l'haguérem demostrat no hauríem avançat ni un pas —perquè heu oblidat preguntar-vos si aquesta realitat que explica les altres hi és amb tota evidència; més encara si aquestes altres realitats explicades per ella, menys importants que ella, existeixen indubtablement.

El problema primer de la filosofia no és esbrinar quina realitat és la més important, sinó quina realitat de l'Univers és la més indubtable, la més segura —encara que siga, per ventura, la menys important, la més humil i insignificant. En suma, que el problema primer filosòfic consisteix a determinar què ens és donat de l'Univers— el problema de les dades radicals. L'antiguitat no es planteja mai formalment aquest problema; per això, qualssevol que siguen els seus encerts en les altres qüestions, el seu nivell és inferior al de la modernitat. Nosaltres ens instal·lem, per descomptat, en aquest nivell, i l'única cosa que fem és disputar amb els moderns sobre quina és la realitat radical i indubtable. Trobem que no és la consciència, el subjecte —sinó la vida, que inclou, a més del subjecte, el món. D'aquesta manera escapem a l'idealisme i conquistem un nou nivell».

Ortega, J. (1995). *¿Qué es filosofía?*, Lliçó XI
Madrid: Espasa, pp. 230-231

Comentari de text. Responga a les següents qüestions:

- (1) Resumiu i analitzeu el contingut del text relacionant-lo amb el conjunt del contingut de l'obra estudiada (1 punt).
- (2) Vinculeu l'obra amb el seu context històric i filosòfic (1 punt).
- (3) Quin és el tema del text? Quina tesi defensa l'autor? Exposeu els arguments i assenyaleu els problemes que es plantegen (3 punts).
- (4) Oferiu una valoració crítica, tenint en compte el tractament que la tradició ha fet del tema i la projecció actual d'aquest (1 punt).

Qüestionari. Responga només a 2 de les següents qüestions:

Bloc 1. Termes fora del text:

- 1.1 Què significa el concepte de “raciovitalisme” en la filosofia d'Ortega y Gasset? (2 punts).
- 1.2 Expliqueu breument el terme “veritat” tal com l'utilitza Ortega en la seua obra (2 punts).

Bloc 2. Termes del text:

- 2.1 Expliqueu què s'entén per “realitat” en el text (2 punts).
- 2.2 Quin significat té el terme “idealisme” al final del text? (2 punts).

Pruebas de Acceso para mayores de 25 y 45 años

Convocatoria:
2021

SISTEMA UNIVERSITARI VALENCIÀ
SISTEMA UNIVERSITARIO VALENCIANO

Asignatura: FILOSOFÍA

I) CARACTERÍSTICAS DE LA PRUEBA

La prueba del examen se realizará a partir de las lecturas de los cinco textos básicos de lectura recogidos en el programa oficial. Al estudiantado se le ofrecen **dos** opciones (A y B); ha de elegir **una** de ellas y desarrollarla. Cada opción se refiere a uno de los cinco temas básicos.

La prueba en cada opción es idéntica, ya que consta de dos partes: *comentario de texto* y *cuestionario*.

Comentario de texto. Tiene un valor máximo de **6 puntos**, repartidos de acuerdo con los siguientes criterios:

- Resumen y análisis de texto en relación con el conjunto de la obra (1).
- Contextualización del texto (1).
- Tema del texto (3).
- Valoración crítica, proyección de las cuestiones planteadas por el autor y su pertinencia en la actualidad, antecedentes e influencias... (1).

El estudiantado deberá contestar completa la parte del comentario de texto (6 puntos).

Cuestionario: Tiene un valor máximo de **4 puntos**. Consta de dos bloques. El primer bloque contiene dos preguntas relativas a términos filosóficos de la obra estudiada que no están presentes en el fragmento. El segundo bloque contiene dos preguntas relativas a términos filosóficos presentes en el texto comentado. **El estudiantado deberá contestar 2 de las 4 preguntas del cuestionario (4 puntos).**

II) EXAMEN

Opción A

«CAPÍTULO VII. La verdad racional no contraría a la verdad de la fe cristiana.

Aunque la citada verdad de la fe cristiana exceda la capacidad de la razón humana, no por eso las verdades racionales son contrarias a las verdades de fe. Lo naturalmente innato en la razón es tan verdadero, que no hay posibilidad de pensar en su falsedad. Y menos aún es lícito creer falso lo que poseemos por la fe, ya que ha sido confirmado tan evidentemente por Dios. Luego como solamente lo falso es contrario a lo verdadero, como claramente prueban sus mismas definiciones, no hay posibilidad de que los principios racionales sean contrarios a la verdad de la fe.

Lo que el maestro infunde en el alma del discípulo es la ciencia del doctor, a no ser que enseñe con engaño lo que no es lícito afirmar de Dios. El conocimiento natural de los primeros principios ha sido infundido por Dios en nosotros, ya que Él es autor de nuestra naturaleza. La Sabiduría divina contiene, por tanto, estos primeros principios. Luego todo lo que esté contra ellos está también contra la sabiduría divina. Esto no es posible de Dios. En consecuencia, las verdades que poseemos por revelación divina no pueden ser contrarias al conocimiento natural.

Nuestro entendimiento no puede alcanzar el conocimiento de la verdad cuando está sujeto por razones contrarias. Si Dios infundiera los conocimientos contrarios, nuestro entendimiento se encontraría impedido para la captación de la verdad. Esto no es posible en Dios. Permaneciendo intacta la naturaleza, no puede ser cambiado lo natural; y es imposible que haya a la vez en un mismo sujeto opiniones contrarias de una misma cosa. Dios no infunde, por tanto, en el hombre una certeza o fe contraria al conocimiento natural.

Por esto dice el Apóstol: «Cerca de ti está la palabra, en tu boca, en tu corazón, esto es, la palabra de la fe que predicamos». Pero porque está sobre la razón es tenida por muchos como contraria. Y esto no es posible.

También la autoridad de San Agustín está de acuerdo con lo dicho: «Lo que la verdad descubre, de ninguna manera puede ser contrario a los libros del Viejo y del Nuevo Testamento».

De todo esto se deduce claramente que cualesquiera argumentos que se esgriman contra los documentos de la fe no pueden rectamente proceder de los primeros principios innatos, conocidos por sí mismos. No tienen fuerza demostrativa, sino que son razones probables o sofísticas. Y esto sólo da lugar a deshacerlos».

Álvarez, A. (1998). *La Suma contra los gentiles de Tomás de Aquino*
Madrid: Alianza, pp. 59-60

Comentario de texto. Responda a las siguientes cuestiones:

- (1) Resuma y analice el contenido del texto relacionándolo con el conjunto del contenido de la obra estudiada (1 punto).
- (2) Vincule la obra con su contexto histórico y filosófico (1 punto).
- (3) ¿Cuál es el tema del texto? ¿Qué tesis defiende el autor? Exponga los argumentos y señale los problemas que se plantean (3 puntos).
- (4) Ofrezca una valoración crítica, teniendo en cuenta el tratamiento que la tradición ha hecho del tema y la proyección actual del mismo (1 punto).

Cuestionario. Responda solo a 2 de las siguientes cuestiones:

Bloque 1. Términos fuera del texto:

- 1.1 ¿Qué significa “el Sumo Bien” en la filosofía de Tomás de Aquino? (2 puntos).
- 1.2 ¿Qué son “las cinco vías” en la filosofía de Tomás de Aquino? (2 puntos).

Bloque 2. Términos del texto:

- 2.1 ¿Qué significa en el texto “verdades racionales”? (2 puntos).
- 2.2 ¿Qué significa en el texto “primeros principios innatos”? (2 puntos).

Opción B

«Pues bien, antigüedad y modernidad coinciden en intentar, bajo el nombre de filosofía, el conocimiento del Universo o cuanto hay. Pero al dar el primer paso, al buscar la primera verdad sobre el Universo comienzan ya a discrepar. Porque el antiguo parte, desde luego, en busca de una realidad primera, entendiendo por primera la más importante en la estructura del Universo. Si es teísta dirá que la realidad más importante que explica las demás es Dios; si es materialista dirá que la materia; si es panteísta dirá que una entidad indiferente, a la vez materia y Dios —*natura sive Deus*. Pero el moderno detendrá toda esta pesquisa y disputa diciendo: es posible que, en efecto, sea esta o la otra realidad la más importante en el Universo, pero después de que lo hubiésemos demostrado no habríamos adelantado un paso —porque ustedes han olvidado preguntarse si esa realidad que explica a las demás la hay con toda evidencia; más aún si esas otras realidades explicadas por ella, menos importantes que ella, existen indubitadamente.

El problema primero de la filosofía no es averiguar qué realidad es la más importante, sino qué realidad del Universo es la más indudable, la más segura —aunque sea, por caso, la menos importante, la más humilde e insignificante. En suma, que el problema primero filosófico consiste en determinar qué nos es dado del Universo— el problema de los datos radicales. La antigüedad no se plantea nunca formalmente este problema; por eso, cualesquiera sean sus aciertos en las demás cuestiones, su nivel es inferior al de la modernidad. Nosotros nos instalamos, desde luego en este nivel, y lo único que hacemos es disputar con los modernos sobre cuál es la realidad radical e indubitable. Hallamos que no es la conciencia, el sujeto —sino la vida, que incluye, además del sujeto, el mundo. De esta manera escapamos al idealismo y conquistamos un nuevo nivel».

Ortega, J. (1995). *¿Qué es filosofía?*, Lección XI
Madrid: Espasa, pp. 230-231

Comentario de texto. Responda a las siguientes cuestiones:

- (1) Resuma y analice el contenido del texto relacionándolo con el conjunto del contenido de la obra estudiada (1 punto).
- (2) Vincule la obra con su contexto histórico y filosófico (1 punto).
- (3) ¿Cuál es el tema del texto? ¿Qué tesis defiende el autor? Exponga los argumentos y señale los problemas que se plantean (3 puntos).
- (4) Ofrezca una valoración crítica, teniendo en cuenta el tratamiento que la tradición ha hecho del tema y la proyección actual del mismo (1 punto).

Bloque 1. Términos fuera del texto:

- 1.1 ¿Qué significa el concepto de “raciovitalismo” en la filosofía de Ortega y Gasset? (2 puntos).
- 1.2 Explique brevemente el término “verdad” tal como y como lo utiliza Ortega en su obra (2 puntos).

Bloque 2. Términos del texto:

- 2.1 Explique qué se entiende por “realidad” en el texto (2 puntos).
- 2.2 ¿Qué significado tiene el término “idealismo” al final del texto? (2 puntos).